د سر د بقاء جنګ به په هر قیمت ګټل وي!!

خان زمان کاکړ

په پښتونخوا کښې د پرله پسې چاؤدنو لړۍ یقیناً چې زړونه ویلي کوي، ټولنیز نفسیات ویرې، انتشار او مایوسۍ نیولي دي خو د ژور نظر لرونکو دپاره روان حالت د دښمن د ذهني اضطراب او تذبذب شاخسانه او غالباً انتهائي مرحله ده، ځکه چې په جنګ کښې داخل د سر د بقاء د مبارزې تحریک په خپلو فعالیتونو کښې بېخي سنجیده دے. تحریک روان صورتحال ته په بدلېدونکو سیاسي چشمو کښې نۀ ګوري بلکې په تاریخي تناظر کښې دا د پښتنو د ژوند او مرګ هغه مرحله ګڼي، چې لږه کوتاهي به پکښې ټول قام د مرګ کُومي ته ورلاهو کوي او قامي بېداري او سنجیدګي پکښې د ټول دوزخي بحران نه د راوتلو باعث ګرځېدے شي. د پښتنو قیادت د دې نه سبوا بل اپشن نۀ ویني، چې دا جنګ به په هر حال او هر قیمت ګټل وي. قیادت پوهېږي، چې مسئله د خبرو نه ډېره وړاندې تللې ده. پښتانۀ دا وخت د سیاسي شوکماریو او بیان بازیو په پوزېشن کښې نۀ دي بلکې د تاریخ په دې اهم پړاؤ جدي فېصلې په وړاندې لري. د اطمینان خبره دا ده چې په دې دوزخي حالاتو کښې یواځې د پښتنو قومي قیادت او حکومت په محاذ ولاړ نۀ دے بلکې قام هم ورسره د لښکرونو په شکل د دښمن په ضد مبارزې ته چمتو دے. قام نور د جلادانو په درشل کښې سجدې نۀ شي کولې.

د پښتنو مسئله به په نړېوال تناظر کښې څېړل او ګټل وي. په مسئله کښې دخیل نړېوال فېکټرونه په نظر کښې ساتل غواړي. دنیا کوشش کوي چې د مسئلې جرړې په خپل تاریخي او حقیقي سیاق و سباق کښې وګوري. دا حقیقت نن په نړېواله کچه منلے شوے دے چې ترهګر یواځې د پښتنو قومي ژوند ژواک نۀ ختموي بلکې د نړۍ دائمي امن هم په خطره کښې اچوي. د دې ترڅنګ تر ټولو مثبت پېش رفت دا شوے دے، چې نړۍ ومنله چې د ترهګرو کمانډ سنټر په پښتونخوا نه بلکې په پنجاب کښې وجود لري، د جي ایچ کیو نه د لاهور او اسلام اباد تر سړکونو خرمستۍ د دې کمانډ سنټر د مضبوط فعالیت دلیل دے. کۀ په پراخه کچه څېړنه وشي او ټوله ډېټا ترتیب شي نو ترهګري د پنجاب تحفه ده.

د نړېوال سیاست په تناظر کښې کېري لوګر بل، بلېک واټر، د هېلري کلنټن او د سي آئي اې د

مشر لېون پنېتا دورې او په "دي نيو يارکر" مجله کښې د سيمور هرش د غېرمحفوظو اېټمي اثاثو په حقله انکشافاتي ليکنه د پاکستان په حقله د نوي سياسي پېش منظر د ټاکنې نشاندهي کوي. په کېري لوګربل کښې د حالاتو سنګيني ښېخي جوته ده او د پاکستان د جهادي او جماعتي ذهنيت دپاره دا بِل په دې د منلو وړ نهٔ وو چې په دې کښې د ترهګرو د بشپړې خاتمې مطالبه وه. په ځائے د دې چې د پاکستان په حواله د نړېوال نقطهٔ نظر ذمه وارانه ځواب ووئيل شي، اپوټه لېونۍ بابولالې دود شي، چې امريکه، بهارت، اسرائيل او افغانستان په پاکستان کښې تخريبي سرګرمۍ تر سره کوي. په دې کښې دوي ټولې رياستي ادارې او جهادي سېټ اپ برې الذمه کړي. د دې نه علاوه د پاکستان د استخباراتي سياست او جماعتي مېډيا دانش د کمال شي، چې کله په ښو او بدو طالبانو کښې د تميز خبره راپورته شي. دلته کښې يوه تش په نوم روشن خياله ډله هم له دې فکري نارسايۍ سره مخامخ ده چې په مستقبل کښې به طالبان قومي سياست ته مخه کوي. جماعتي مېډيا د ښو او بدو طالبانو د تميز خبره د لروبر افغان په سياسي تناظر کښې کوي. خو چې کله خبره تر لاهور او اسلام اباد پورې اوږده شي نو دوي د ښو او بدو په ځائے بهارت او افغانستان تورن کړي او په ضمن کښې د امريکې او اسرائيل ذکر هم کوي. په دې توګه دوي خپل هغه روايتي سياسي اپروچ په کار راوړي چې يو پرمختللے او سوکاله پاکستان نړۍ نهٔ شي زغملے. خو زميني صورتحال دا دے چې پاکستان د نړۍ د دائمي امن په وړاندې خنډ دے. د پاکستان د اېټمي وسلو په حقله په نړېواله کچه زيات

تشويش موجود دے. په لاهور او اسلام اباد کښې د ترهګرو فعاليتونو دا ويره راپېدا کړې ده چې د پاکستان اېټمي وسلې د ترهګرو لاس ته ورتلونکې دي. خو د افغانستان په حقله د نړۍ نقطهٔ نظر ښېخي بدل شوے دے. د نړۍ ټول دانشوران دې حقيقت ته رسېدلي دي چې درې لسيزې له افغانستان سره جبر شوے دے، د دې جبر سرچينې د افغانستان نه بهر ودانې دي کهٔ په دنيا کښې امن غواړو نو دا سرچينې به ورانوو. کېري لوګر بل په هم دې ذهن تيار شوے دے چې نور به په تعلقاتو کښې غېرسنجېدګي نهٔ کوو بلکې په حالاتو به check and balance ساتو، ځکه چې په غېرسنجېدګۍ کښې صرف د ډالرو اصراف وشو خو نتائج انتهائي مايوس کُن مخې ته راغلهٔ. د دې تر څنګ امريکې اعتراف کړے دے چې په پاکستان کښې له فوځي واکمنو سره مرسته لويه تېروتنه وه او په مستقبل کښې به دا تېروتنه نهٔ تکرارېږي. په تاريخ کښې په وړومبي ځل څرګندېږي چې امريکه او نوره نړۍ د پاکستان له فوځ، بېوروکرېسي، ښي لاسي او جماعتي سياست سره د تعلقاتو نه ځان لرې ساتي. هم له دې کبله د پاکستان مېډيا او د پنجاب سياسي حلقې د امريکې په حواله د سخت تنقيد اظهار کوي. ځکه چې ننني امريکه د پرونۍ امريکې په ډول د دوي دپاره د ډالرو دروازې

پرانستې نهٔ لري. نن د ډالرو سره احتساب هم ضروري ګڼل شوے دے. په دې تناظر کښې عسکري ډله او سياسي اشرافيه خپل مستقبل په تيارو کښې ويني.

د ملک د موجوده صورتحال په حواله ښے لاسے سازشي او استخباراتي سياست ببخي يوه منفي او غېر سنجيده رويه لري. په نورو ټکو ښي لاسي سياست او ترهګرو لاسونه سره يو کړي دي. دوي د ترهګرو په موجوده حکمتِ عملۍ کښې دا هيله ويني چې حکومت به destabilized شي او د واک واګې به يو ځل بيا د ضياء د باقياتو په لاس شي. د پنجاب سياسي رويه په بې شرمۍ عوامي رايه مسخ کوي. بالخصوص د مسلم لیګ (ن او ق)، جماعتِ اسلامي او نورو ټانګه تنظيمونو يوائينۍ موخه د جمهوري حکومت خلاف سازشونه ايجادول دي. د دوي د مېډيا او دانشورانو موقف په ملک کښې ترهګرو ته اخلاقي جواز ورکوي، د بدامنۍ په ثبوت دوي د حکومت په ناکامۍ دليل ورکوي. دوي رواني منظرنامې ته په تاريخي سياق وسباق کښې نهٔ ګوري، ځکه چې بيا د ترهګرۍ په پرورش کښې د دوي برخه تر ټولو زياته ده.

دا څومره حېرانونکې خبره ده، د پنجاب کومه تش په نوم سول سوسائټي چې د وکيلانو په تحريک کښې د مېډيا د پروګرامونو او بحثونو مرکزي نقطه وه او د لاهور په سړکونو د احتجاجي

که مو ځلان سباوون مرام او ارمان وي، نو د خپل قامي تحريک مرسته به يقيني کول وي.

سياست علامت ؤ، اوس چې په پښتونخوا کښې انسانيت په الميو لړل کېږي. هغه سول سوسائټي چرته ده؟ دا سول سوسائټي د لوړې طبقې نه سرچينه اخلي او د لوړې طبقې او لوړې صوبې د مفاداتو په وخت رابېدارېږي. دنيا نن د پنجاب انتهاء پسندو رويو ته زياته متوجه ده. پنجاب ته د هيلري کلنټن دوره ئې ښکاره مثال دے. مېرمن کلنټن حېرانه وه چې د دې صوبې انتهاء پسند صحافيان او د تعليمي ادارو تبليغي طالبعلمان د امريکې په حواله دومره معلومات لري، خو د خپل ملک د ترهګرو په حقله هيڅ هم نهٔ وائي. ځکه چې دوي اوس هم دا ترهګر خپله اثاثه ګڼي، خو د دوي دا اثاثه چې د دوي دا اهمې اثاثو غونډې په پنجاب کښې غېرمحفوظه شي، نو بيا به ورپه ياد شي چې د پاړو مرګ د مار د لاسه وي. خو د مار او پاړو په دې پټ پټوني کښې چې نن پښتون وطن کومې الميې تېروي، د دې په ضد به لائحه عمل په جدي بنيادونو ترتيبول وي. په روانو حالاتو کښې په قامي بنيادونو بايد هر څوک د خپل رسالت او مسووليت ادراک ولري. د پښتنو د سر د بقاء جنګ په خپل قامي تحريک پورې تړلے دے. هم دا تحريک به د حالاتو په تورتمونو کښې د مستقبل ډيوې روښانوي. که مو ځلان سباوون مرام او ارمان وي، نو د خپل قامي تحريک مرسته به يقيني کول وي.

khanzamankakar.kakar@gmail.com